

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет архітектури будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

Євгенія НОВАК

“28” Січня 2025 року



РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Фотомистецтво

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: вибіркова)

Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(назва програми)

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання

Українська

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фотомистецтво» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

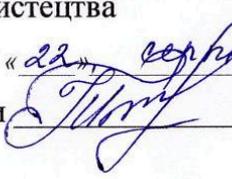
Розробники: Дарій Ілля Дмитрович – ас. кафедри, член Спілки дизайнерів Укр.

Викладачі: Дарій Ілля Дмитрович – ас. кафедри, член Спілки дизайнерів Укр..

Погоджено з гарантом ОП  **Наталія ГАТЕЖ**

Затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол No 2 від «22» серпня 2025 року

Завідувач кафедри  **Мирослава ЖАВОРОНKOVA**

Схвалено методичною радою факультету АБДПМ

Протокол No 1 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради  **Оксана ГАЛУНКА**

Пояснювальна записка

Освітній компонент «**Фотомистецтво**» спрямований на формування та розвиток практичних умінь і навичок, необхідних для професійної діяльності у сфері образотворчого, декоративного мистецтва та реставрації, зокрема оволодіння основами художньої фотографії. **Фотомистецтво** розглядається як складова візуальної культури та художньої комунікації, а фотографічні засоби — як важливий інструмент фіксації, інтерпретації та презентації мистецьких об'єктів і творчих концепцій.

Мета навчальної дисципліни: підготовка фахівця з високим рівнем художньо-дизайнерської майстерності для самостійного творчого вирішення завдань професійної діяльності у сфері фотографії, фотодизайну та фотографічних технологій.

Завдання вивчення навчальної дисципліни.

- ✓ освоєння базового понятійного апарату, необхідного для забезпечення фотографічного процесу;
- ✓ набуття студентами знань технічного виконання фотозйомки, вивчення основних видів фототехніки, засвоєння технологічних прийомів роботи з растровим зображенням, усвідомлення вимог до рекламної фотографії, засобів та прийомів створення фотореклами;
- ✓ освоєння навичок павільйонної фотозйомки різних жанрів: портрету, рекламного фотографування, оперативної зйомки репортажу, обробки зображень в графічних редакторах.

Пререквізити. Засвоєння навчальної дисципліни «Фотомистецтво» забезпечується інтеграцією теоретичної підготовки та практичних умінь і навичок, а також реалізується у тісному міждисциплінарному зв'язку з навчальними дисциплінами «Композиція», «Рисунок», «Живопис», «Комп'ютерне проектування», які викладаються у відповідному семестрі та сприяють формуванню професійних компетентностей здобувачів вищої освіти.

Постреквізити. Вивчення навчальної дисципліни «Фотомистецтво» є базою для набуття передбачених ОП компетентностей і результатів навчання.

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОП.

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 10. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

Здобувач освіти повинен:

Знати:

- ✓ Основи фотомистецтва, етапи його історичного розвитку та сучасні тенденції.
- ✓ Принципи збору, оцінювання, аналізу й опрацювання візуальної інформації з використанням сучасних інформаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення.
- ✓ Технічні характеристики, можливості та правила роботи зі знімальною, освітлювальною та допоміжною фототехнікою.

Вміти:

- ✓ Практично застосовувати знімальну й освітлювальну техніку під час створення фототворів різних жанрів.
- ✓ Реалізовувати авторський задум у фотомистецтві шляхом використання композиційних, світлотіньових та колористичних засобів.
- ✓ Забезпечувати художню виразність фотографічного зображення відповідно до творчої ідеї.
- ✓ Інтерпретувати художній образ фотографічними засобами на сучасному етапі розвитку аудіовізуального мистецтва.
- ✓ Виконувати практичні фотозавдання, аналізувати власні роботи та здійснювати їх корекцію.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	Рік зпідготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	3,4	6	180		60	-	-	120	-	3 залік 4 залік
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Структура змісту навчальної дисципліни
2 курс 3 семестр

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми практичних занять	Змістовий модуль 1. Пленерна фотосесія. Натуралістична зйомка													
Тема 1. Особливості натуралістичної фотографії. Сезонні фотозйомки пейзажу та архітектури.			3			6								
Тема 2. Фотозйомка рослин			3			6								
Тема 3. Макрозйомка елементів живої природи			3			6								
Тема 4. Ритм у природі та архітектур			3			6								
Тема 5. Фактура і текстура природних та архітектурних об'єктів			3			6								
Разом за ЗМ 1			15			30								
Теми практичних занять	Змістовий модуль 2. Композиційні та технологічні рийоми у пленерній фотографії													
Тема 6. Перспективне фотозображення.			3			6								
Тема 7. Відображення у воді як композиційний прийом			4			8								
Тема 8. Особливості нічної фотозйомки			4			8								
Тема 9. Панорамна фотозйомка: принципи та практичне застосування			4			8								

Разом за ЗМ2			1 5			30						
Усього годин	90		3 0			60						

**Структура змісту навчальної дисципліни
2 курс 4 семестр**

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	усього	денна форма					усього	Заочна форма				
		у тому числі						у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Предметна студійна зйомка. Колірне рішення фотографії											
Тема 1. Особливості предметної зйомки Фотозображення геометричних фігур			2			4						
Тема 2. Нюансе та контрастне поєднання величин предметів			2			4						
Тема 3. Значення та особливості кольору фотографії. Синтез білого та чорного кольору.			2			4						
Тема 4. Кольоровий акцент фотозображення (біле-червоне-чорне)			2			4						
Тема 5. Фотографія натюрморту з контрастним спектром кольорів			2			4						
Тема 6. Комп'ютерне редагування монохромної та кольорової фотографії			2			4						
Тема 7. Репродукція. Предметна фотографія творів декоративно-прикладного мистецтва.			2			4						
Разом за ЗМ 1			1 4			28						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Психологія фотомистецтва. Художня фотографія											
Тема 8. Фотозображення тварин. Вираження емоцій.			2			4						
Тема 9. Особливості тематичної зйомки. Тематична композиція на вибір «Художня вишивка», «Художня обробка металу», «Моделювання та конструювання одягу» або «Художня обробка дерева»			2			4						

Тема 10. Презентаційна фотографія кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва			2			4						
Тема 11. Портретна фотозйомка. Портрет - за роботою. Автопортрет. Селфі.			2			4						
Тема 12. Художні та технічні засади створення силуетного фотозображення людини			2			4						
Тема 13. Багатофігурна композиція.			2			4						
Тема 14. Вулична фотографія.			2			4						
Тема 15. Художня фотографія			2			4						
Разом за ЗМ1			16			32						
Усього годин	90		30			60						

**Тематика практичних занять
2 курс 3 семестр**

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Пленерна фотосесія. Натуралістична зйомка		
1.	Тема 1. Особливості натуралістичної фотографії. Сезонні фотозйомки пейзажу та архітектури.	3
2.	Тема 2. Фотозйомка рослин	3
3.	Тема 3. Макрозйомка елементів живої природи	3
4.	Тема 4. Ритм у природі та архітектур	3
5.	Тема 5. Фактура і текстура природних та архітектурних об'єктів	3
Змістовний модуль 2. Композиційні та технологічні рийоми у пленерній фотографії		
6.	Тема 6. Перспективне фотозображення.	3
7.	Тема 7. Відображення у воді як композиційний прийом	4
8.	Тема 8. Особливості нічної фотозйомки	4
9.	Тема 9. Панорамна фотозйомка: принципи та практичне застосування	4
	Разом	30

2 курс 4 семестр

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1.	Тема 1. Особливості предметної зйомки Фотозображення геометричних фігур	2
2.	Тема 2. Нюансне та контрастне поєднання величин предметів	2
3.	Тема 3. Значення та особливості кольору фотографії. Синтез білого та чорного кольору.	2
4.	Тема 4. Кольоровий акцент фотозображення (біле-червоне-чорне)	2
5.	Тема 5. Фотографія натюрморту з контрастним спектром кольорів	2
6.	Тема 6. Комп'ютерне редагування монохромної та кольорової фотографії	2
7.	Тема 7. Репродукція. Предметна фотографія творів декоративно-прикладного мистецтва.	2
	Змістовний модуль 2. Психологія фотомистецтва. Художня фотографія	
8.	Тема 8. Фотозображення тварин. Вираження емоцій.	2
9.	Тема 9. Особливості тематичної зйомки. Тематична композиція на вибір «Художня вишивка», «Художня обробка металу», «Моделювання та конструювання одягу» або «Художня обробка дерева»	2
10.	Тема 10. Презентаційна фотографія кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва	2
11.	Тема 11. Портретна фотозйомка. Портрет - за роботою. Автопортрет. Селфі.	2
12.	Тема 12. Художні та технічні засади створення силуетного фотозображення людини	2
13.	Тема 13. Багатофігурна композиція.	2
14.	Тема 14. Вулична фотографія.	2
15.	Тема 15. Художня фотографія	2
	Разом	30

Самостійна робота студента 2 курс 3 семестр

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Особливості натуралістичної фотографії. Сезонні фотозйомки пейзажу та архітектури. <i>Завдання: виконати серію фотозображень пейзажу. Виконати ряд фотографій елементів архітектур. Фотографії формату А4</i>	6
2.	Тема 2. Фотозйомка рослин <i>Завдання: Виконати серію фотографій рослин в природньому середовищі. 2 фотографії формату А4</i>	6
3.	Тема 3. Макрозйомка елементів живої природи. <i>Завдання: Виконати серію фотографій елементів живої природи засобами макрозйомки. 1 фотографія формату А4</i>	6
4.	Тема 4. Ритм у природі та архітектур.	6

	<i>Завдання: Виконати ряд фотозображень ритмічного розташування елементів у природі та архітектурі. 2 фотографії у форматі А4</i>	
5.	Тема 5. Фактура і текстура природних та архітектурних об'єктів <i>Завдання: Виконати серію фотографій природних мотивів з чітко вираженими фактурою та текстурою. 2 фотографії у форматі А4</i>	6
6	Тема 6. Перспективне фотозображення. <i>Завдання: Виразити проекцію перспективи у фотографіях. 2 фотографії А4</i>	6
7	Тема 7. Відображення у воді як композиційний прийом <i>Завдання: Сфотографувати відображення мотивів пейзажу та архітектури у природніх водоймищах. 4 фотографії формату А4</i>	8
8	Тема 8. Особливості нічної фотозйомки <i>Завдання: Виконати ряд натуралістичних фото на тему «захід сонця». Нічне місто. 4 фотографії формату А4</i>	8
9	Тема 9. Панорамна фотозйомка: принципи та практичне застосування. <i>Завдання: Виконати ряд фотознімків панорамного зображення міста та природнього середовища. 4 фотографії формату А4</i>	8
	Усього разом	60

Самостійна робота студента 2 курс 4 семестр

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Особливості предметної зйомки Фотозображення геометричних фігур <i>Завдання: Виконати серію фотозображень геометричних предметів. Макрозйомка. 2 фотографії формат А4</i>	4
2.	Тема 2. Нюансне та контрастне поєднання величин предметів <i>Завдання: Виконати ряд фотозображень з нюансним та контрастним поєднанням геометричних форм. 2 фотографії формату А4</i>	4
3.	Тема 3. Значення та особливості кольору фотографії. Синтез білого та чорного кольору. <i>Завдання: Виконати серію фотографій з використанням предметів білого й чорного кольорів. 2 фотографії формату А4</i>	4
4.	Тема 4. Кольоровий акцент фотозображення (біле-червоне-чорне) <i>Завдання: Виконати ряд чорно-білих фотознімків з використанням хроматичного кольору. 4 фотографії формату А4</i>	4
5.	Тема 5. Фотографія натюрморту з контрастним спектром кольорів <i>Завдання: Виконати серію фотографій натюрморту з використанням трьох, чотирьох предметів. 1 фотографія формату А4</i>	4
6	Тема 6. Комп'ютерне редагування монохромної та кольорової фотографії <i>Завдання: Виконати серію монохромних фотознімків із застосуванням часткового кольору (кольорового акценту)</i>	4

	<i>засобами комп'ютерного редагування. Основна частина зображення має бути переведена у чорно-білу гаму, при цьому один обраний хроматичний колір (білий, червоний або чорний) використовується як композиційний та смисловий акцент.</i>	
7	Тема 7. Репродукція. Предметна фотографія творів декоративно-прикладного мистецтва. <i>Завдання: Виконати ряд фотознімків виробів декоративноприкладного мистецтва. 2 фотографії формату А4</i>	4
8	Тема 8. Фотозображення тварин. Вираження емоцій. <i>Завдання: Виконати серію фотографій домашніх тварин в цікавих ракурсах та з вираженими емоціями. 2 фотографії формату А4</i>	4
9	Тема 9. Особливості тематичної зйомки. Тематична композиція на вибір «Художня вишивка», «Художня обробка металу», «Моделювання та конструювання одягу» або «Художня обробка дерева». <i>Завдання: Виконати ряд фотографій на вибір із зазначених тем. 4 фотографії формату А4</i>	4
10	Тема 10. Презентаційна фотографія кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва <i>Завдання: Виконати кілька презентаційних фотознімків. 2 фотографії формату А4.</i>	4
11	Тема 11. Портретна фотозйомка. Портрет - за роботою. Автопортрет. Селфі. <i>Завдання: Виконати ряд тематичних портретів за роботою. Селфі. 2 фотографії формату А4</i>	4
12	Тема 12. Художні та технічні засади створення силуетного фотозображення людини. <i>Завдання: Сфотографувати силуетне зображення людини навпроти джерела світла. 2 фотографії формату А4</i>	4
13	Тема 13. Багатофігурна композиція. <i>Завдання: Виконати ряд фотографій багатофігурної композиції відповідно до ідейного задуму. 2 фотографії формату А4</i>	4
14	Тема 14. Вулична фотографія. <i>Завдання: Зробити серію фотознімків реалій вулиць міста. 2 фотографії формату А4</i>	4
15	Тема 15. Художня фотографія <i>Завдання: Підготувати відповідний матеріал. Виконати серію художньо-творчих фотознімків. 2 фотографії формату А4</i>	4
	Усього разом	60

Критерії оцінювання до самостійної роботи

Максимум балів, які студент може отримати за одне заняття або окремий вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання – 3 бали.

3 бали, «відмінно» — студент повністю та якісно виконав практичне завдання з фотомистецтва відповідно до поставлених вимог. Продемонстрував упевнене володіння фотографічною технікою та засобами художньої виразності, грамотне використання композиційних і світлотональних рішень, високий рівень самостійності та творчий підхід.

Практична робота виконана без помилок, у повному обсязі та в установлені терміни. Студент активно та результативно працював протягом заняття.

2,5 бала, «дуже добре» — студент виконав практичне завдання майже бездоганно, продемонстрував упевнене володіння фотографічною технікою та основними засобами художньої виразності. Допущені поодинокі незначні неточності, що не впливають суттєво на загальну якість роботи. Завдання виконано самостійно, у повному обсязі та вчасно, із проявами творчого підходу.

2 бали, «добре» — студент виконав практичне завдання в основному правильно, проте допустив окремі технічні або композиційні неточності. Завдання виконано в повному обсязі, рівень самостійності та художньої виразності є достатнім. Робота загалом відповідає поставленій меті, але потребує незначного доопрацювання.

1,5 бала, «задовільно» — студент виконав практичне завдання з помітними технічними та/або композиційними недоліками. Володіння фотографічною технікою є базовим, художня виразність роботи обмежена. Завдання виконано частково самостійно, результат потребує суттєвого доопрацювання.

1 бал, «незадовільно» — студент виконав практичне завдання частково, з істотними технічними та композиційними помилками. Не дотримано основних вимог до виконання роботи, рівень практичних навичок є недостатнім. Завдання не виконано в повному обсязі або не повністю відповідає поставленій меті.

0,5 бала, «незадовільно» — студент не виконав практичне завдання належним чином: робота фрагментарна або формальна, відсутнє володіння фотографічною технікою та засобами художньої виразності. Вимоги до виконання завдання не дотримано, мети практичної роботи не досягнуто.

Бал	Критерії оцінювання самостійної роботи студентів
3	Самостійна практична робота виконана в повному обсязі та повністю відповідає завданню. Студент продемонстрував високий рівень володіння фотографічною технікою, композиційними та художньо-виражальними засобами, здатність самостійно реалізовувати творчий задум і грамотно застосовувати цифрові засоби обробки зображення. Робота відзначається цілісністю, охайністю виконання, виразним творчим підходом і подана в установлені терміни
2,5	Самостійна робота виконана якісно та майже без зауважень. Студент продемонстрував упевнене володіння фотографічною технікою та основними художніми засобами, достатній рівень самостійності й творчості. Можливі поодинокі незначні неточності, що не впливають істотно на загальний результат. Робота виконана в повному обсязі та подана вчасно.
2	Самостійна робота виконана загалом правильно, проте містить окремі технічні, композиційні або стилістичні неточності. Завдання виконано в повному обсязі, однак рівень художньої виразності та самостійності є середнім. Робота потребує часткового доопрацювання
1,5	Самостійна робота виконана з помітними недоліками. Студент продемонстрував базовий рівень володіння фотографічною технікою та обмежене використання художньо-виражальних засобів. Завдання виконано не повністю або з відхиленням від вимог, робота потребує суттєвого доопрацювання.
1	Самостійна робота виконана частково або не відповідає вимогам завдання. Допущено суттєві технічні та композиційні помилки, порушено вимоги до оформлення або терміни подання. Рівень сформованості практичних навичок є недостатнім

0,5	Самостійна робота фактично не виконана або має формальний характер. Відсутнє розуміння завдання, не продемонстровано володіння фотографічною технікою та художніми засобами. Вимоги до виконання та подання роботи не дотримано, поставленої мети не досягнуто.
-----	---

Оцінювання завдань для самостійної роботи студентів здійснюється в процесі поточного та підсумкового контролю.

1. Самостійність, креативність (аналітичний підхід, генерація ідей, новизна постановки проблеми), аргументованість;

2. Доступність, репрезентативність та верифікованість отриманих даних і результатів;

3. Використання першоджерел, системність, достовірність викладеного матеріалу, стилістика (загальна грамотність, легкість сприйняття текстів та матеріалу).

Логічність викладу, посилання на використану літературу і джерела

Методи навчання

У процесі викладання освітнього компоненту «**Фотомистецтво**» застосовується комплекс традиційних, інноваційних та інтерактивних методів навчання, спрямованих на формування у здобувачів освіти професійних знань, практичних умінь і навичок творчого мислення у сфері фотографії та аудіовізуального мистецтва.

Традиційні методи та прийоми:

- **словесні:** лекційний виклад, пояснення, бесіда, обговорення, аналіз творчих робіт, дискусія, усне опитування;
- **наочні:** ілюстрація та демонстрація (показ фотозразків, схем побудови кадру, світлових схем, прикладів авторських і класичних фототворів, використання мультимедійних ресурсів, відеоуроків, презентацій);
- **практичні:** виконання індивідуальних і групових фотозавдань, практичні зйомки в студійних та позастудійних умовах, робота з фототехнікою та освітлювальним обладнанням, аналіз і корекція власних робіт.

Інноваційні методи навчання: проблемно-орієнтоване навчання; контекстне навчання (поєднання теоретичних знань із практичною фотозйомкою та творчими проектами); особистісно зорієнтований підхід; навчання у співпраці; ситуаційне навчання (моделювання реальних умов фотозйомки); дистанційне навчання з використанням цифрових освітніх платформ; технологія «перевернутого класу»; метод проєктів (індивідуальних та колективних фотопроектів).

Інтерактивні методи навчання: робота в парах і малих творчих групах; колективні форми роботи (портфоліо-рев'ю, «круглий стіл», мозковий штурм, метод «мікрофона», «навчаючи – вчуся»); стимулювання творчої активності здобувачів освіти (візуальний аналіз, порівняння стилів і жанрів фотографії, інтерпретація художнього образу, кейс-метод); елементи навчальних тренінгів, спрямованих на розвиток технічних, композиційних та креативних навичок.

Методи контролю

– **поточний контроль передбачає:**

- усне опитування студента на лекційних і семінарських заняттях (фронтальне, індивідуальне);
- **письмовий контроль** (самостійна робота, термінологічний диктант, реферат, есе, самоконтроль та взаємоперевірка),
- **практичний контроль** (виконання розрахункових і розрахунково-графічних робіт в програмах MS Excel, SPSS, Statistica, оформлення протоколів дослідження, презентацій),
- **тестовий/машинний контроль** (стандартизовані тести у системі Moodle)

- *рубіжний контроль передбачає*: рубіжні перегляди виконаних робіт в кінці змістового модуля 1 та змістового модуля 2.

Загальна сума балів за всі виконані завдання, види робіт, передбачені планом практичних занять, самостійної роботи студента та рубіжного перегляду у кінці змістових модулів становить 60 балів.

– *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів) проводиться у формі **заліку 3, 4 семестру** з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Форми контролю

– *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);

– *груповий контроль* (група тимчасово поділяється на кілька підгруп (від 2 до 10 студентів) і кожній підгрупі дається перевірочне завдання. Залежно від мети контролю групам пропонують однакові або різні завдання);

– *фронтальний контроль* (завдання пропонуються всій групі з метою з'ясування правильності сприйняття й розуміння навчального матеріалу, виявлення слабких сторін у знаннях студентів, недоліків, прогалин, помилок у роботах і відповідях та визначення заходів щодо їх подолання й усунення);

– *взаємний контроль* (активізує діяльність студентів, підвищує інтерес до знань, критичне мислення);

– *самоконтроль/програмований контроль* (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання. Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Форма проведення – перегляд робіт

Максимальна кількість балів, отримана студентом за залік – **40 балів**.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуля – контролю (залік) – **40 балів**, за **100-бальною** університетською шкалою.

Підсумковий контроль передбачає перевірку рівня засвоєння студентом теоретичних знань із фотомистецтва, сформованості практичних умінь і навичок, а також динаміки професійного зростання у виконанні практичних завдань (помітний прогрес від першої до останньої роботи). Окремо враховується якість подачі робіт, логіка добору матеріалу та загальне оформлення портфоліо.

36–40 балів («відмінно») — студент повністю та глибоко опанував програмний матеріал з фотомистецтва. Демонструє системні знання з теорії фотографії, вільно володіє фаховою термінологією, орієнтується в жанрах, стилях, напрямках і сучасних фотографічних практиках. Упевнено застосовує знання на практиці, грамотно використовує композиційні, світлотональні та художньо-виражальні засоби. Здатний аналізувати власні та чужі фототворчі роботи, пов'язувати їх із соціокультурним і історичним контекстом, формулювати аргументовані висновки. Практичні роботи вирізняються високою якістю, цілісністю, творчим підходом і помітним професійним зростанням.

30–35 балів («добре») — студент загалом повно та правильно засвоїв навчальний матеріал. Володіє основними теоретичними положеннями фотомистецтва, орієнтується в жанрах і стилях фотографії, демонструє достатній рівень практичних умінь. Аналіз

фотоматеріалу є логічним, але без глибоких узагальнень або з окремими неточностями. Практичні роботи виконані на належному рівні, простежується позитивна динаміка розвитку, проте творчі рішення мають дещо узагальнений характер.

24–29 балів («задовільно») — студент засвоїв основний мінімум програмного матеріалу з фотомистецтва. Теоретичні знання фрагментарні, відповіді мають переважно описовий характер, без достатнього аналізу та узагальнення. Допускаються неточності у використанні термінології, розумінні жанрових і стилістичних особливостей фотографії. Практичні роботи виконані на базовому рівні, професійний ріст простежується слабо. Оформлення та подача матеріалу потребують доопрацювання.

0–23 бали («незадовільно») — студент не опанував основний зміст навчальної дисципліни. Теоретичні знання поверхові або відсутні, відповіді непослідовні чи помилкові. Не сформовані базові уявлення про жанри, стилі та художні засоби фотомистецтва. Студент не здатний аналізувати фотографічні роботи, застосовувати знання на практиці та демонструвати професійне зростання. Практичні завдання виконані частково або не відповідають вимогам курсу.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання									Кількість балів (Залік)	Су на ба
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2				40	1
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
-	-	-	3		3	3	3	3		
Критерії для ЗМ 1									Критерій до заліку	
Знання студента базуються на таких критеріях: 1. Розуміння та застосування теоретичного матеріалу. 2. Демонстрація практичних навичок фотографування 3. Оригінальність та креативність у виконанні завдань. 4. Якість та технічне виконання робіт. 5. Вміння аналізувати та критично оцінювати фотографічні зображення. 6. Володіння професійною термінологією. 7. Знання студента базуються на таких критеріях: 8. Розуміння та вміння застосовувати теоретичні знання про композицію у фотографії. 9. Демонстрація практичних навичок фотографування, особливо в мікро- та макрозйомці. 10. Вміння аналізувати та оцінювати композиційні рішення у фотографічних зображеннях. 11. Якість та технічне виконання фотографій. 12. Креативність та оригінальність у виконанні завдань.									■ якість і технічний рівень виконання фотографій; ■ композиційна грамотність; ■ креативність і оригінальність рішень; ■ уміння аналізувати та критично оцінювати фотозображення; ■ коректне використання професійної термінології; ■ якість подачі матеріалу під час перегляду робіт (оформлення, послідовність, аргументоване представлення).	

Поточне оцінювання									Кількість балів (Залік)	Су на ба
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------------------	----------------

Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2				40	1
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
-	-	-	3		3	3	3	3		
Критерії для ЗМ 1									Критерій до заліку	
<p>Знання студента базуються на таких критеріях:</p> <p>13. Розуміння та застосування теоретичного матеріалу.</p> <p>14. Демонстрація практичних навичок фотографування</p> <p>15. Оригінальність та креативність у виконанні завдань.</p> <p>16. Якість та технічне виконання робіт.</p> <p>17. Вміння аналізувати та критично оцінювати фотографічні зображення.</p> <p>18. Володіння професійною термінологією.</p> <p>19. Знання студента базуються на таких критеріях:</p> <p>20. Розуміння та вміння застосовувати теоретичні знання про композицію у фотографії.</p> <p>21. Демонстрація практичних навичок фотографування, особливо в мікро- та макрозйомці.</p> <p>22. Вміння аналізувати та оцінювати композиційні рішення у фотографічних зображеннях.</p> <p>23. Якість та технічне виконання фотографій.</p> <p>24. Креативність та оригінальність у виконанні завдань.</p>									<p>■ якість і технічний рівень виконання фотографій;</p> <p>■ композиційна грамотність;</p> <p>■ креативність і оригінальність рішень;</p> <p>■ уміння аналізувати та критично оцінювати фотозображення;</p> <p>■ коректне використання професійної термінології;</p> <p>■ якість подачі матеріалу під час перегляду робіт (оформлення, послідовність, аргументоване представлення).</p>	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

A – «відмінно» (90–100 балів)

Студент глибоко і всебічно знає зміст курсу, вільно орієнтується у рекомендованій літературі та наукових першоджерелах. Логічно, послідовно й аргументовано викладає матеріал, робить обґрунтовані висновки, демонструє здатність до самостійного аналізу. Вільно застосовує набуті теоретичні знання при вирішенні проблемних завдань, аналізі історичних і культурних явищ, уміє пов'язати програмовий матеріал із майбутньою професійною діяльністю. Під час практичних

занять демонструє високий рівень сформованості навичок, активно бере участь у дискусіях, формулює власні оцінки і висловлює критичне ставлення до різних історико-культурних проблем.

В, С – «добре» (70–89 балів)

Студент добре знає програмовий матеріал і рекомендовану літературу, упевнено відтворює основні положення курсу, вміє застосовувати знання у практичних завданнях. Аргументовано викладає матеріал, висловлює власні судження щодо окремих історичних і культурних феноменів, але в його відповідях можливі певні неточності у логіці викладу або використанні термінології. Практичні навички засвоєні на належному рівні, однак іноді виявляється потреба у допомозі викладача чи корекції помилок. У цілому демонструє самостійність мислення і здатність до аналізу, хоча не завжди достатньо глибокого.

Д, Е – «задовільно» (50–69 балів)

Студент володіє основними знаннями курсу, проте відповіді поверхові, непереконливі, із неточностями у визначеннях і фактах. Часто плутає поняття, виявляє труднощі у встановленні причинно-наслідкових зв'язків, не завжди може самостійно пов'язати теоретичний матеріал із практикою та майбутнім фахом. Виконання практичних завдань неповне або містить значні помилки. Виявляє загальні уявлення про зміст тем, але недостатньо вміє аналізувати й оцінювати історико-культурні явища. Активність на заняттях нерегулярна.

ФХ – «незадовільно» з можливістю перескладання (35–49 балів)

Студент не опанував належним чином зміст курсу: знання уривчасті, фрагментарні, відсутнє розуміння ключових понять і категорій. Слабо знає рекомендовану літературу, майже не звертається до наукових джерел. Не вміє аргументувати свої висловлювання, припускається численних помилок у визначеннях, датах, прикладах. Практичні завдання виконує неправильно або не виконує взагалі. Спостерігається систематичне відвідування занять із пропусками лекцій і практичних. Рівень знань не дає можливості скласти залік/іспит без додаткової підготовки та повторного опрацювання матеріалу.

Г – «незадовільно» з обов'язковим повторним курсом (1–34 бали)

Студент повністю не засвоїв програмовий матеріал, не володіє рекомендованою літературою та першоджерелами. Відсутнє розуміння базових наукових фактів, визначень, правил, законів. Відповіді хаотичні або взагалі відсутні, не виявляє здатності до самостійного мислення. Практичні навички відсутні. Пропуски лекцій і практичних занять є систематичними. Рівень знань і вмінь не дозволяє студенту пройти підсумковий контроль навіть за умови перескладання; для повторного опанування матеріалу необхідне повне повторне вивчення курсу.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

2 курс, 3 семестр

1. Що таке натуралістична фотографія та які її основні ознаки?
2. Які особливості пленерної фотозйомки порівняно зі студійною?
3. Як природне освітлення впливає на художню виразність фотографії?
4. Які сезонні чинники необхідно враховувати під час пейзажної зйомки?
5. Які композиційні принципи використовуються у пейзажній фотографії?
6. У чому полягають особливості фотозйомки архітектурних об'єктів на пленері?
7. Як вибір точки зйомки впливає на сприйняття простору?
8. Яке значення має перспектива у фотографії?
9. Які види перспективи застосовуються у фотомистецтві?
10. Як лінії та напрямки формують композицію кадру?
11. Що таке ритм у фотографії та як він проявляється в природі й архітектурі?
12. Як повторюваність форм і елементів впливає на візуальне сприйняття?

13. Яку роль відіграють фактура і текстура у фотозображенні?
14. Як світло і тінь допомагають передати матеріальність об'єкта?
15. Які особливості фотозйомки рослин у природному середовищі?
16. Як використовувати глибину різкості для виділення головного об'єкта?
17. Що таке макрозйомка та які її художні можливості?
18. Які технічні засоби застосовуються для макрофотографії?
19. Які основні помилки виникають під час макрозйомки?
20. Яке композиційне значення мають відображення у воді?
21. Як симетрія та асиметрія використовуються у фотокомпозиції?
22. Які особливості нічної фотозйомки?
23. Як витримка впливає на характер нічного фотозображення?
24. Яку роль відіграє штатив у плерній фотографії?
25. Що таке панорамна фотографія?
26. Які принципи побудови панорамного фотозображення?
27. Як уникнути спотворень під час панорамної зйомки?
28. Яке значення має технологічна підготовка до фотосесії на плері?
29. Як поєднати технічну якість і художній задум у фотографії?
30. Які критерії оцінювання плерної фотографії як художнього твору?

2 курс, 4 семестр

1. У чому полягає специфіка предметної фотографії?
2. Які композиційні особливості зйомки геометричних форм?
3. Як світло формує об'єм у предметній фотографії?
4. Яке значення має фон у предметній зйомці?
5. Що таке нюанс і контраст у фотографічній композиції?
6. Як масштаб і пропорції предметів впливають на композицію кадру?
7. Яку роль відіграє колір у фотографії?
8. Як поєднання білого і чорного кольорів формує образ?
9. У чому полягають особливості монохромної фотографії?
10. Що таке кольоровий акцент і як його застосовувати?
11. Як колір впливає на емоційне сприйняття фотозображення?
12. Які принципи побудови кольорової композиції?
13. У чому полягають особливості фотозйомки натюрморту?
14. Як працювати з контрастним спектром кольорів у фотографії?
15. Які можливості надає комп'ютерне редагування фотографій?
16. Які етичні та художні межі цифрової обробки?
17. Що таке репродукційна фотографія?
18. Які вимоги висуваються до зйомки творів декоративно-прикладного мистецтва?
19. Як передати фактуру і колір мистецького твору у фотографії?
20. Які особливості фотозйомки тварин?
21. Як фотографія може передавати емоційний стан?
22. Що таке тематична фотографія?
23. Як формується тематична композиція фотозображення?
24. У чому полягає специфіка портретної фотозйомки?
25. Які особливості портрета «за роботою»?
26. У чому відмінність автопортрета, селфі та класичного портрета?
27. Що таке силуетне фотозображення та його художні засади?
28. Які принципи побудови багатофігурної композиції?
29. У чому особливості вуличної фотографії?
30. Які критерії оцінювання художньої фотографії?

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті. У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти**

з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>)); «Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>) «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6)(<https://www.chnu.edu.ua/media/geupxdun/polozhennia-pro-kontrol-i-systemu-otsiniuvannia-2020.pdf>). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС). Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо. За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Рекомендована література

Основна:

1. Джефрі Бетчен Вогонь бажання. Зародження фотографії. – Київ: Родовід, 2019. – 248 с. Зонтаг С. Про фотографію. – Київ : Основи, 2002. – 189 с.
2. Ідак Ю.В., Клименюк Т.М., Ляковський О.Й. Основи об'ємно-просторової композиції навч. посібник. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2020. 212 с.
3. Колесников В.П. Незвичайна фотографія. — Київ: Наук. Думка, 1980.
4. Мироненко В. Проблеми аналізу творів фотографії в контексті фотомистецтва Києва та Львова кінця 1980-х – початку 1990-х / В. О. Мироненко // Сучасне мистецтво, 2009, випуск шостий. – С. 381– 386.
5. Москвич О.Д. Вплив фотографії на трансформацію життєвого простору людини // Науковий вісник Чернівецького університету. Збірник наукових праць. Випуск 726-727. Філософія. Чернівці, 2014. С. 281- 285.
6. Москвич О.Д. Методологічні основи дослідження фотографії як культурного феномену/ О.Д. Москвич // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки. № 13 (387). Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. С. 65-70.
7. Москвич О. Д. Діалектика об'єктивного та суб'єктивного у фототворчості: культурологічний аспект / О. Д. Москвич // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Сер. : Філософські науки. – 2012. – № 15 – С. 167–172.
8. Пилип'юк В. Українська художня фотографія : етапи становлення та мистецькі засади розвитку : навч. посібн. / Василь Пилип'юк. – Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів : Світ, 2007. – 176 с.
9. Стародуб Д.О. Абетка фотографії. — Київ: Техніка, 1987.
10. Фриче Курт. Як уникнути помилок в фотографії. — Київ: Вища школа, 1980.
11. Шахрова М. Загальний курс фотографії. – Київ: Вища школа, 1988. –344 с.
12. Шахрова М., Грезина Н.Г. Фотографія. – Київ: Вища школа, 1993. –283 с.

Додаткова:

13. Фотожурнали: «Фото і відео», «Фотомагазин», «Світло і тінь». Фототехніка.
14. Чміль Г. П. Екранна культура: плюральність проявів / Г. П. Чміль – Харків : Крук, 2003. – 336 с. 13
15. Яковлев М.І. Стилізація і абстрагування – основа моделювання образної виразності. Українська академія мистецтва: науковий збірник, 2011, вип. 18. С.188-197.

Інформаційні ресурси

16. Офіційний сайт Національної ради з питань телебачення та радіомовлення. URL: <https://www.nrada.gov.ua/>
17. Офіційний сайт UA: Культура – URL: <https://culture.suspilne.me>
18. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
19. Он-лайн бібліотека. URL: <http://www.lib.com.ua>
20. Безкоштовна бібліотека підручників. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-149.html>

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота

оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-za-pobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-a-fedkovycha/>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

(<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yurii-a-fedkovycha/>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.